

पॉवर ऑफ अटर्नी (Power of attorney)

म्हणजे काय?

👉 मराठीत: पॉवर ऑफ अटर्नी म्हणजे मुखत्यारपत्र.

👉 Power of Attorney हा एक कायदेशीर दस्तऐवज आहे, ज्याद्वारे एक व्यक्ती (मुखत्यारदाता/Principal) दुसऱ्या व्यक्तीला (मुखत्यार/Attorney) ठराविक कामे करण्याचा अधिकार देते.

👉 उदाहरण:

✅ जर तुम्ही परदेशात असाल आणि तुमच्या जमिनीची विक्री करायची असेल, तर तुम्ही एखाद्या नातेवाईकाला पॉवर ऑफ अटर्नी देऊन ती विक्री करण्याचा अधिकार देऊ शकता.

🎯 प्रकार

1 General Power of Attorney (GPA)

✅ सर्वसाधारण अधिकार मिळतो: मालमत्ता व्यवहार, बँक व्यवहार, प्रतिनिधित्व इ.

✅ मर्यादा नसतात (जोपर्यंत रद्द होत नाही किंवा मृत्यू होत नाही तोपर्यंत वैध).

2 Special Power of Attorney (SPA)

✅ ठराविक कामासाठी अधिकार (जसे फक्त एक फ्लॉट विकणे).

✓ त्या कामासाठीच मर्यादित असतो.

🤔 कधी वापरला जातो?

✓ परदेशात असणाऱ्या व्यक्तीसाठी.

✓ वृद्ध किंवा आजारी व्यक्तींसाठी.

✓ कायदेशीर काम, मालमत्ता नोंदणी, बँकिंग, कोर्टात प्रतिनिधित्व यासाठी.

📄 नोंदणी आवश्यक आहे का?

➔ मालमत्ता संबंधित POA असल्यास तो Sub-Registrar Office मध्ये नोंदवणं बंधनकारक आहे.

➔ सामान्य (non-property) POA अनेकदा नोटरी करूनही वैध असतो.

⚠ धोका आणि सावधगिरी

✓ अतिशय विश्वासू व्यक्तीलाच POA द्यावा.

✓ चुकीचा उपयोग झाल्यास मालमत्ता फसवणूक होऊ शकते.

✓ POA रद्द करण्यासाठी Revocation Deed करणे आवश्यक असते.

◆ मुखत्यारपत्रासाठी लागणारी माहिती (POA बनवताना)

👉 मुखत्यार (ज्याला अधिकार दिला जातो) आणि मुखत्यारदाता (जो अधिकार देतो) यांचे पूर्ण नाव, पत्ता, वय, ओळखपत्र.

👉 कोणत्या कामासाठी अधिकार दिला जात आहे, त्याचे स्पष्ट वर्णन.

👉 मुदत: किती कालावधीसाठी हा अधिकार आहे?

👉 कायदेशीर स्टॅम्प पेपरवर लिहिलेले असावे (स्टॅम्प शुल्क राज्यावर अवलंबून).

- 👉 दोन साक्षीदारांची सही बंधनकारक.
- 👉 मालमत्ता संबंधित असल्यास: नोंदणी आवश्यक (Sub-Registrar Office मध्ये).

- ⚠️ POA रद्द करायचं असल्यास काय करावं?
- ✅ Revocation Deed तयार करावी लागते.
- ✅ ती संबंधित कार्यालयात नोंदवावी लागते.
- ✅ मुखत्याराला आणि संबंधित पक्षांना रद्द केल्याची नोटीस द्यावी लागते.

◆ कोणत्या कामांमध्ये POA वापरला जाऊ शकतो?

- 1 मालमत्ता 👉 खरेदी-विक्री, नोंदणी, भाडेपट्टा इ.
- 2 बँकिंग 👉 खातं चालवणं, चेक साइन करणे.
- 3 कोर्ट कार्य 👉 प्रतिनिधी म्हणून वकिली करणे.
- 4 व्यवसाय 👉 कंपनीचे व्यवहार, कर भरणे इ.

✗ काय गोष्टी करता येत नाहीत POA द्वारे

- वैयक्तिक निर्णय (उदा. लग्न, वसीयत लिहिणे) यासाठी POA वैध नाही.
- मृत व्यक्तीच्या नावे दिलेला POA रद्दबातल ठरतो.

🧠 Power of Attorney संदर्भातील चुकीच्या समजूती (Myths vs Facts)

✗ "POA दिल्यावर मालमत्ता कायमची दुसऱ्याची होते!"

- ✅ खोटं! POA म्हणजे मालकी नाही, फक्त अधिकार.
(मालकीसाठी विक्री करार लागतो.)

✗ "एकदा POA दिलं की रद्द करता येत नाही!"

✓ खोटं! POA कधीही रद्द करता येतो, फक्त Revocation Deed नोंदवणं आवश्यक.

✗ "POA वरून कोणताही व्यवहार करता येतो!"

✓ फक्त त्या अधिकारांपुरतेच व्यवहार करता येतात, जे स्पष्ट लिहिले आहेत.

🔒 Safe POA देण्यासाठी टिप्स

✓ फक्त विश्वासू व्यक्ती किंवा नातेवाईकालाच अधिकार द्या.

✓ "Special Power of Attorney" वापरा – मर्यादित कामासाठी.

✓ अधिकार स्पष्ट, मर्यादित आणि मुदतीसह लिहा.

✓ साक्षीदारांसह नोंदणी करा.

✓ Revocation ची तरतूद नोंदवा.

⚖️ कायदेशीर महत्त्वाच्या गोष्टी

बाब GPA (General POA) SPA (Special POA)

किती कामासाठी सर्वसाधारण एकच विशिष्ट काम

वैधता बंधनकारक (नोंदणी गरजेची) सहसा नोटरी पुरेशी

नोंदणी आवश्यक (मालमत्ता बाबतीत) शक्यतो आवश्यक (मालमत्तेसाठी)

📌 शिकायला आवडत? मग फॉलो करा आणि रोज नवीन शिकाः
@marathigyankatta